

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ:
Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. швед. 143.322.
Адреса для телеграм:
„Діло“ Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед полуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місто 5-00 зол.
Черв'ячине 15-00 „
Вісник 30-00 „
Річне 80-00 „

ЗА ГРАНИЦЮ: В Америці і Канаді, Франції, Італії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7-50 зол., Німеччині 7-50 зол., Швейцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7-50 зол., Австрії 7-50 зол., Зінна адреса 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
Друкарні: 29-26.

В СПРАВІ ОГолошень
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ

ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
20 сот.

Сема премія для точних передплатників „Діла“. ГРЕБЕНІВ. Двотижневий побут

враз із повним першорядним утриманням і окремою кімнатою у віллі „ЗЕЛЕМІН“ в Гребенові у скільських горах.

Нові українські кооперативи.

Рішенням Дирекції РОУК з дня 31. березня прийнято в члени Товариства кооперативи: 1) „В Єдності Сила“, кооп. з обм. пор. з Зущини (пов. Городок); 2) „Українська Каса“, кооп. з обм. пор. в Залізцях; 3) „Українська Райфайзінг“, кооп. з необм. відп. у Кудинівцях (пов. Зборів); 4) Торговельно-промислова кооператива „Розбудова“, кооп. з обм. пор. в Коломиї; 5) „Деметрська Поміч“, кред. кооп. з обм. відповід. Текстильне (пов. Копичинці); 6) „Самопоміч“,

кред. кооп. з обм. пор. в Жираріві (пов. Львів); 7) Господ.-торг. с-ка „Чорногора“, кооп. з обм. пор. в Микуличині (пов. Надвірна); 8) Господ.-кред. с-ка дрібного кредиту й ощадності „Надія“, кооп. з обм. відповід. в Раковій (п. Самбір); 9) „Перемога“, кооп. з обм. відповід. в Андриївці (пов. Сокаль); 10) С-ка для заг. закупу і абуту „Перемога“, кооп. з обм. відп. в Соколинах (пов. Турка); 13) Господ.-спож. с-ка „Самопоміч“, кооп. з обм. пор. в Порудні (пов. Яворів).

Перед зміною уряду.

Після від'їзду мін. Барту, польська преса пише, що прем'єр Биджевич уступить. У санітарних колах кружляють поговори, що до зміни в

уряді дійде в половині травня. Невідомо покищо, хто буде наступником прем'єра Биджевича. Зрештою в уряді будуть інші зміни.

Безпосередні переговори Японії з Китаєм.

ТОКИО, 27. 4. ПАТ. Японський міністр закордонних справ поінформував китайського посла в Токио, що японський уряд думає являти безпосередні переговори з Китаєм, щоб поладнати напружені справи між обома державами. Японський міністр згадав про недавню декларацію в Токио і суверенітет

справі напрямних японської політики в Китаю, кажучи, що деякі місця денцарації, це згоди. Міністр сподівається, що китайський народ співпрацюватиме з Японією, бо обі держави відповідають за лад на Далекому Сході. Міністр заявив, що Японія шанує інтереси чужих держав у Китаї й китайської республіки.

За оживлення пакту чотирьох.

ЛОНДОН, 27. 4. ПАТ. Триденний побут італійського державного секретаря Сувіча в Лондоні не мав успіху. Сувіч домагався, щоб англійський уряд закинув свій план роззброєння і прийняв план Муссоліні. Своєю ветапозитістю зламав собі Мекдональда. Не вдалося теж Сувічу-

ві оживити пакт чотирьох і довести до порозуміння між Англією, Францією та Італією, щоб устійнили спільно своє становище в Женеві і по-можо не виступали проти Німеччини. Англійські кола міркують, що таке становище не давало би свободи рухів Великій Британії.

Троцький вертається до Туреччини.

ЛОНДОН, 27. 4. ПАТ. Турецький уряд дозволить повернутись Троцькому назад на острів Прінсипо.

ПАРИЖ, 27. 4. ПАТ. Вчора вже пакували речі Троцького. У віллі записалися ще секретарі. Один з них заявив, що Троцький уже покинув віллію.

Мін. Барту в президента Масарика.

ПРАГА, 27. 4. ПАТ. Вчора мін. Барту склав візит президенту Масарика, який погостив французького гостя свіданком

ренцію. Передполуднем мін. Барту відав теж президента Масарика, який погостив французького гостя свіданком

Боротьба за владу в Іспанії.

МАДРИД, 27. 4. ПАТ. Проголошення змінок до статуту в цілій державі та атестація міністра внутрішніх справ викликали велике враження. Кажуть, що президент Замора виступив з розпорядженням уряду Леру і парламенту. Президент критикував амністійний закон і закон про розкрит до чинної служби колишніх військових старшин, противників республіканської революції. На думку президента, держава парализована під час кабінетної кризи.

жана на нові перевороти. Крім того президент закликав парламенту, що деякими поправками до амністійного закону помилювали злочинців зі серпня 1932 р.

До того посол Гіль Роблес, провідник „народної анції“ заявив, що його партія не підкреслить покісню республіканського характеру. Його партія хоче тепер удосконалити методи парламенту. Цю азіну поєднують баллотиним зберегти повноту під час кабінетної кризи.

Представник Рузвельта в Берліні.

БЕРЛІН, 27. 4. ПАТ. Вчора приїхав тут як значний, американський економіст, представник Рузвельта Чарльз

ЩОДЕННО ТІЛЬКИ „АЛЪОЕ“
Всі купуємо тільки „АЛЪОЕ“.

Філія „Союзу Українок-Емігранток“ у Львові улаштує в суботу, дня 5. травня 1934 р. в залах Народного Дому, вул. Рутенського ч. 22.

Великі Весняні Вечорниці

з концертом і танцями — в концертній частині беруть участь В.П. артистки: О. Кривільська, М. Сіпська, проф. Др. М. Нижанковський і режисер с. Початок 8-а год. веч. Більше можна набути в Книгарні Т-ва „Просвіта“, Руська вул. ч. 1. в год. 8—7 веч. Додаток призначений на будову захоронки в Перемішці для дітей-емігрантів.

ЧИ МОЖУТЬ СОВІТИ ІСТНУВАТИ БЕЗ ТЕРОРУ?!

З приводу поголосок про ліквідацію ГПУ.

Львів, 27. квітня 1934

26. жовтня 1917 року Бронштайн-Троцький з емпазою проголосив на засіданні петроградського совіту кінець Тимчасового Уряду та початок панування совітської влади. Стару історичну правду, що легше владу здобути, ніж її втримати, прийшлося новим володарям відчувати зараз у перших днях свого тріумфу: не дармо Росія була класичною країною змов проти носіїв державної влади! Засіб, яким можна ту владу затримати, вказали радні народних комісарів — кронштатські матроси: вони в той спосіб закріплювали своє панування на кораблях військової флотії, що асіх старшин, без огляду на вік і ступінь, викинули за борт, у море, а на тих, що перебували в той час у Петрограді, — улаштовували на вулицях справжні дови. Слідом озвірилих моряків пішла вулична юрба: важко хворих недавніх міністрів, Кокошкіна і Шингарьова, не лише членів Тимчасового Уряду, але й членів російської інтелектуальної еліти, вивозили юрба зі шпиталю на вулицю і там буквально роздерла на шматки. І рада народних комісарів пішла за тими вказівками: вже 7. листопада 1917 року Ленін підписав декрет про оснування „надзвичайної комісії для поборювання контрреволюцій, саботажів і службових провин“. Чим має стати та „комісія“, які її компетенції та яка езекутивна сила — про це не знав ані сам Ленін, ані мабуть ніхто з тодішніх перших творців і керманців тої установи. Надали їй справжній зміст ланний дурман російської революції та особистий садизм випалювання на віки вписані до кривавої книги історії Че-Ка („Чрезвычайна Комісія“), називають осо-

З'явився 4-ох людей, що оформили „Ідеологію“ та вказали „напрямок праці“ — Зіновєв і Мозес Урішкий, Дзержинський і Менжинський (перші два — жиди, другі два — поляки). Коли в 1927 році всі найвищі московські достойники брали особисто участь у великій параді на честь червоної армії з приводу її 10-літнього „ювілею“, то Сталін схаарактеризував ту установу, як „сторожа революції“ і „безпощадний меч пролетаріату“.

Скільки голов став той меч — голов дійсних і згоданих ворогів пролетаріату, в тому числі і голов найбільше пролетарських — того яни не знає докладно ні один статистик у світі. Але був уже час, коли від задухи крові ставало моторошно і непривітно самим головачам СРСР, які відчували, що „державна рація“ вимагає впустити дещо свіжого повітря. Так було після закінчення російсько-української та російсько-польської воєн і після зведення всіх повстань та білогвардійських ескапад. 120.000 жертв, якими малярський жид Бея Кун поклав маленький півострів Криму, було не лише пам'ятником розгрому Врангеля, „блискучим“ завершенням одного етапу „діяльності“ Чеки. Наставала епоха НЕП-у і треба було трохи розвіяти червоне мраковина, що відстрашувало чужинський капітал і чужинських „спеців“, — тих обидвох артикулів буржуазного і контрреволюційного світа, якими доконче треба було будувати пролетарсько-революційну „пятилітку“. Таким робом 15. XI. 1923 року „Червоний Комітет“ перейменувався на „Головне Політичне Управління“ (Г. П. У.). Фактично, це було лише переименовання вивіски і законне санкціонування дотеперішніх у зурпованих собі прав старої Чеки.

Нині знову у совітській пресі появилася звістка про план „реорганізації“ центральних сов. установ у тому напрямку, що мають ніби зовсім зліквідувати Г. П. У. „Особие атдели“ ГПУ (військові частини, вживані виключно до карних експедицій і езекуцій) мають влучити до червоної армії, політична розвідка має перейти до новоорганізованої клітини комісаріату внутр. справ, право видавати пенсії матимуть лише суди, а слідча служба буде підпорядкована прокуратурі. А концентраційні табори, те справжнє єдине у світі пекло на землі, перейдуть нібито в управління наркомісаріату справедливості.

Ось короткий зміст поголосок про ліквідацію ГПУ, які мандрують нині — безумовно з відома та інспірації самого ГПУ — по всій совітській і чужинській пресі. Ті поголоски є теж джерелом найвищої надії ріжних весельчаків, що в Світах буде „зміна курсу“, що прийде там „демократизація устрою“ і що взагалі Світи „європеїзуються“. Сам пропагандивний апарат, підчинений в цілості ГПУ, як та кож усі його закордонно-політичні ячійки, що

працюють під фірмою дипломатичних і торговельних представництв, з найбільшою ревністю підтримують ті поголоски і працюють над витворюванням опінії, потрібної для — „політичного НЕП-у“. І тому вже чуємо навіть, що буде проголошена амнестія для всіх тих політ. емігрантів, які в справі „японсько-совітського конфлікту“ заявили за необхідністю боронити „Росію“ перед „хижизмим імперіалізмом“ японців (на такому становищі „спільного російського фронту“ стану Мільков і група париських генералів), а дехто заповідає навіть „амнестією“ взагалі для всіх політ. емігрантів, що спасали Ідеал боротьби у Світах і власне життя.

Нема сумнію, що в ері розмов про вступ до Ліги Націй, ба навіть торгів за постійне місце в Раді Ліги, — в ері залучення до американського капіталу та французької дипломатії, врешті в ері протестів проти „гігієнічного дольфузівського“ терору та виміни „культурних цінностей“ з гнилим заходом, — у цих наших кумедних часах не лише втримувати на мурах Лубянки вивіски ГПУ, яка називає неприємні рефлексії всім — навіть найкраще угошуваним — туристам. Тому треба знову змінити вивіску.

Ясна річ, що годі поважно говорити про якусь „амнестію“ так само, як про зміну системи правління в СРСР. Це ж мрія ГПУ — не потрібувати вживати таких драстичних засобів, як з ген. Кутєповим у Парижі, а заманити масово протибільшовицький контрреволюційний емігрантський табір до краю — і там його, помалу, систематично, без шуму і гуку, зліквідувати. Але мабуть і ГПУ не вірить в успіх такого амнестійного „тріку“, здискредитованого практикою „боротьбістів“ і „укалістів“, ріжних Тютуніків і — Савінкових.

Ні — в 1934 році непорушною є засада, яку встановив у жовтні і листопаді 1917 року Ленін: диктатура, оперта на терорі. Терор, як засіб збереження влади, має у СРСР нині ту саму вартість, що мав її тому 17 літ. Кажуть, що під впливом того терору змінилася не лише психіка совітських громадян, але й змінився антропологічний тип мешканця просторів від Білого по Чорне Море. Вічне почуття страху стало базою, на якій спірається весь устрій держави і вся система влади. Чи можна виривати ту базу самому собі з під ніг? Чи можна посуджувати людей, які кров'ю міліонів цементували свою хату, що вони стануть той цемент самі дупати?

Світи і терор — це тавтологія і такою залишиться — доки існуватиме влада Світів.

Всякого роду матеріали вовняні та інші — найдешевше в текстильному магазині „ТАНІЯ СКЛЕП“ — З. Залеский, Львів, Галицька 8.

22/48

Чи вдасться Японії погодитись з Америкою?

Совітська тактика поглиблювати різниці між чужими великоддержавами.

„Я підкреслюю проблему мира тому, що існує гостра небезпека війни і міжнародна ситуація напружена більше, ніж у 1914 році. Імперіалістичні та націоналістичні пристрасти киплять так, що досить найменшого товчка, щоб викликати ненаправну біду. Ми не належимо до того типу пацифістів, які хочуть мира за всяку ціну, навіть за ціну існування власної країни. Більше того, ми говоримо, що не віддамо ані ліктя нашої землі як заплату за мир“. Так казав недавно „полпред“ СРСР у Зл. Державах Америки, амбасадор Троянновський. Не превеликий жаль, він не перечислив усіх „наших“ земель, які це робили послани старих московських володарів. Тому невідомо, чи до них належать і чужі землі під фактичною московською владою, як Україна, Грузія, Білорусь та інші, чи також і Зовнішня Монголія, більшовиковані частини внутрішнього Китаю і територія східно-китайської залізниці, яку більшовики ніяк не можуть продати.

„Я не є оптимістом, але всеж не бачу ніякої безпосередньої небезпеки війни. Люди, які твердять, що сучасна ситуація подібна до ситуації з 1914 р., помиляються“. Так казав Мусоліні до пані Анни Мек Корік, кореспондентки „Нью Йорк Таймс“.

Що Мусолінім можна вірити більше ніж Троянновському, цілком зрозуміло. Але й Мусоліні мабуть сам не вірить в те, що більшовики

лише „помиляються“, оголошуючи свої войовничі прогнози. Вони зовсім не помиляються, але цілком свобідно шантажують світ загрозою війни, намагаючись вимусити від великих держав оборону перед Японією. Більшовики знають чудово, що не „мир за всяку ціну“, а саме війна є смертельною небезпечкою для дальшого існування московської великоддержави. Основами московського „пацифізму“ є: передусім страх московського уряду перед власними громадянами, яким він ніколи не зважиться дати зброю в руки в разі загальної мобілізації, потім катастрофальний стан совітських фінансів, і нарешті дезорганізація державного апарату та цілковитий хаос цілої „п'янової“ державної господарки.

Тимчасовою гарантією існування московської деспотії могла б бути лише війна між великими державами без участі СРСР, тому московська дипломатія і працює повною парою над поглибленням та загостренням протиставств між поодинокими великими державами, як це отверто визнав пан Каганович на останнім партійнім конгресі, щоб підбадьорити внутрішніх та зовнішніх співробітників московського уряду.

Головні зусилля того уряду звернені тепер цілком природно на загострення американсько-японських протиставств. Над цим працює тепер цілий совітський пресовий, дипломатичний та агентурно-комуністичний апарат у Злучених Державах та на міжнароднім терені. У цім же напрямі працюватиме і московська делегація, коли її пошастить дістатися до Союзу Народів.

Ціла совітська преса переповнена статтями та відомостями про величезні досягнення аме-

Подяка.
Високоповажаному пану професорові д-рові Маріанові Паньчишини складую один найгарячішу подяку, за тривалий, успішний й на глибокому аналізі оперте лікування мною важких операцій, та за шире й повне посвєтє, на яку може спрокутись тільки людина — лікар і благороднішого й найшляхотнішого серця. Лисятичі, 26-го квітня 1934 р.
о. Андрій Пеленський — парох Лисятич.

рикансько-совітської приязні, дарма, що відносини між американською демократією та московською деспотією властиво не виходять за межі пресової балаканини. Уряд Злучених Держав запропонував фінансовим інституціям та організаціям не давати ніяких кредитів на замовлення московського уряду до часу вряду Керенського. Тим самим вивіз до СРСР, яким більшовики так вабили деяких американських фінансистів, фактично спараліжовався, так само як совітський довіз до Зл. Держав.

Про свою миролюбність японці говорять розмірно дуже мало, але нема сумнію, що і своїх заходах вирівняти помірним шляхом протиставств з Зл. Державами японці роблять і дуже конкретні пропозиції. Ці заходи розпочалися негайно після виступу Японії з Союзу Народів, дальшим кроком є відоме листування між Хіроотою та Геллем; одночасно йде низка новітніх поглядів у пресовій дискусії та під допомозі лівофіціальних посередників. Одні з таких виступів був погляд японського журналіста, впливових японських діячів, „Шіноґо“, до Америки з конкретною платформою розв'язати актуальні японсько-американські проблеми з найбільшим обуренням подають „Ізвестія“ проєкт японського дневника у Харбіні „Харбін Сімбун“. У тім проєкті японсько-американського співробітництва між іншим говориться: „Якщо можна було спільними засобами великого японського та американського капіталу купити амурську залізницю, зробити зі совітської території на схід від Байкалу нейтральний край та добувати там безмежні поклади золота, рубати ліс і переселявати туди більшими масами корейців, то це було б найкращим засобом здійснення японсько-американської приязні“.

Коли відомості про те, що американський капітал бере участь у деяких підприємствах в Манчжурії правдиві, то проєкт харбінський щоденника не є наскрізь фантастичний. Єм у всякім разі наскрізь миролюбний. Поруч франко-німецьким спором ам-японські протиставств є найбільші. Колиб їх справді дошастило вирівняти на платформі організованого співробітництва великих держав на Далекому Сході, то Японія дістала б повну свободу рухів у своїй протисовітській політиці.

Покищо вона переводить систематично ліквідацію московських впливів у межах Манчжу-Го. Більшовицька преса повна скарот проти „наскоків“ манчжурської влади на „культурні установи“ східно-китайських залізниць та повна протестів проти арештів урядовців та залізничників та інших совітських громадян. Тим само систематично працюють японці над створенням добрих відносин з урядом Північного Китаю, щоб мати забезпечене запілля на випадок японсько-московської війни.

Річ ясна, що справа війни чи миру на Далекому Сході залежить не стільки від розв'язки самих тамошніх подій, як від постанов у Вашингтоні та столицях великих держав Європи.

М. Дашко.

ДЛЯ ОДНОГО НАРОДУ — ОДНА ЛІТЕРАТУРА НА МОВІ!

Хто хоче навчитись доброї української літературної мови, хто хоче пізнати історію своєї мови, хто хоче долатися, як де говорить український народ, ТОЙ МУСИТЬ ПЕРЕДПЛАТИТИ НА 1934 РІК

Науково-популярний місячник „РІДНА МОВА“

присвячений всебічному вивченню УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ. — Головний Редактор і Видавець проф. д-р ІВАН ОГІЄНКО. — ПЕРЕДПЛАТА: 6 зл. річно, 3 зл. піврічно, 1.60 чвертьрічно. За границею в Європі 9 зл., поза Європою 2 амер. долари. Зрештою коєе число 50 гр. Контя чекове П. К. О. число 27110. — Адреса Редакції в Адміністрації: Warszawa, ul. Stalowa 25 m. 10.

Як додаток до „Рідної Мови“ виходить тижневик „БІБЛІОТЕКА РІДНОЇ МОВИ“. — Передплата: 3 зл. річно; за границею: в Європі 5 зл., поза Європою 1 амер. долар.

ДЛЯ ОДНОГО НАРОДУ — ОДИН ПРАВОПИС!

Нова виборча ординація до міських рад.

V.

ПЕРЕДВИБОРЧА АГІТАЦІЯ.

У день голосування не вільно у виборчому льокалі, у виборчому будинку, на вулицях і на площі перед входом до будинку в промірі 100 метрів виносити промов до виборців, роздавати картки до голосування і в якийсьбудь інший спосіб агітувати. Ті постанови обов'язують також і мужів довіря (§ 23).

ВЛАДА ПРЕДСІДНИКА.

Предсідник комісії підкується вдержанням тих і перед тим льокалем. Предсідник може вилучити з виборчого льокалю особи, а навіть і мужів довіря, коли порушують спокій або постанови § 23 (себто агітують у виборчому льокалі). Предсідник може видавати розпорядки, які забезпечують виборцям доступ до льокалю і до виборчої урни (§ 24 уст. 1).

Повітєве староство може для забезпечення безпеки і ладу в часі виборів визначити при поодиноких виборчих комісіях поліційну сторожу (§ 24 уст. 2).

УРНА І КАРТКИ ДО ГОЛОСУВАННЯ.

Перед початком голосування виборча комісія стверджує, чи урна є порожня, а після замикає урну. Від цієї хвилини аж до покінчення голосування не вільно відчиняти урни в ніякому випадку (§ 25).

Голосування відбувається картками. Картки до голосування не можуть бути іншого кольору лише білі. Картка має вмішати число, електрично назву одної з важно зголошених кандидатів та прізвища кандидатів, на яких виборець віддає голос. Недостача числа або назви листи не спричинює неважності картки, коли всі кандидати, вписані на карті, походять з одної листи, або коли на карті поміщено прізвище тільки одного важно зголошеного кандидата. Картка тільки з числом або назвою листи бодай без одного прізвища важно зголошеного кандидата є неважна (§ 26 уст. 1).

Виборець може голосувати виключно на кандидатів, яких прізвища є поміщені на одній тільки листі кандидатів, зголошених важно в дотичній виборчій окрузі (§ 26 уст. 2).

Кожний виборець має стільки голосів, скільки радних вибирається в дотичній окрузі і має право частину або всі свої голоси відда-

ти на одного і того самого кандидата. В такому випадку виписує на картці до голосування стільки разів прізвище того кандидата, скільки голосів хоче йому віддати (§ 26 уст. 3). Зміст картки до голосування можна видрукувати або написати рукою (§ 26 уст. 4).

Картки до голосування вкидається до урни в копертах, остемпльованих печаткою міської управи. Всі коперти мають бути однакової краски та однакового формату. Крім печатки коперти не можуть бути значені ніяким знаком, який вирізняв би їх від інших. Предсідник головної виборчої комісії доставляє всім комісіям остемпльовані коперти (§ 27).

СПОСІБ ГОЛОСУВАННЯ.

Голосування відбувається в слідуєчий спосіб: виборець підходить до стола, при якому урядує виборча комісія і подає своє ім'я, прізвище та адресу помешкання. Коли перевіриться, що згадане ім'я та прізвище знаходиться в списку виборців дотичної округи чи обволу, виборець дістає коперту до голосування, вкидає до неї картку до голосування і подає предсідникові комісії. Предсідник перевіряє печатку на коперті і вкидає її до виборчої урни в присутності виборця. Одночасно члени комісії зазначають у відносних рубриках обох примірників списку виборців віддачу голосу (§ 28).

Предсідник або його заступник та члени комісії можуть зажадати устійнення тотожності голосуючої особи. Однак можуть це зробити, доки виборець не віддав голосу (§ 29 уст. 1).

Виборець, який не має при собі документів, признаних комісією за вистарчаючі, може покликатися на свідцтво двох вірогідних свідків, знаних виборчій комісії. Від рішення комісії в справі ідентичності виборця нема відклику (§ 29 уст. 2).

ПЕРЕРВА ГОЛОСУВАННЯ.

Голосування не вільно переривати. Коли би непередбачені події унеможливили виборчі чинності, виборча комісія може продовжити години голосування або відложити до слідуєчого дня. Таке рішення мусить бути негайно прилюдно оголошене в спосіб, прийнятий у відносному місті (§ 30 уст. 1).

На випадок перервання голосування виборча комісія опечатує акти і виборчу урну та віддає їх на переховання предсідникові під його особистою відповідальністю. Коли голосування починається вдруге, слід ствердити протоколярно, що печатки були ненарушені (§ 30 уст. 2).

члени з ненависти кулі противника на цілім відтинку. Догнали літак, перескакували його, окутували хмарами диму, а він поважно мов перед тією собакою, відлітав у захисне запілля, сповнивши своє завдання.

Бувало не раз, що фальшивий алярм сколихував цілу прифронтову смугу. Тоді цілі села вимандрували зі своїх осель. Господарі тягнули на шнурках виморозу худобку. За ними йшли або йшли жінки з челяддю та достатками. Звичайно завололи так гірко й жалісно, гейби живцем їх пилував ще й тугою пиллою.

Не раз приходили звістки, що ворог фронт проривав. Тоді патлаті старигани з Хишевич мобілізували своїх онуків, а навіть жінок, дівчат, узброювали їх вилами, сокирами, залізними дрюками і вихром летіли своїх братів спасати. Страшно було гаяти, як дві три сотні дітей зі старими дідами гнали з диким огнем в очах, з гарячою лапидом, з героїзмом у серці. — гнали, мов градова туча на ворожі, дрітні засіки.

На жаль, траплялося, що ворог часом таки вкрадався в котресь село. Не шадив він тоді нікого. Щедро чаторожував буюком, частував революційною кулею і злізав господаря від всього, що тільки міг зі собою забрати. Найгірше ранить ворога наруга над національними і релігійними почуваннями безборонних. А ворог все з цього канібру лущав в душу переможених.

Напередодні нового року падав ціліську днину густий сніг.

Сутеніло. Сніг снівав, мов пилівова мука з вальців у манівську скриню. Злазалось, що що крок свіжа біла плхта ховає якусь таємницю перед вашим оком. В чорну невідь проносив вам дорогу чиявчана ліхтарка, але білої сітми ніяк не розжеле сильний рефлектор. Нічна темрява тріпотить, лякає, але така однастайна сніговиця вас душить, ламає, доводить до боже-

Лічнична радіоактивна сіль купелева,

яку записують ВП. П. лікарі при ліченні: ревматизму, гіхту, рахіту, скруфульозних заліз, ісхіасу, жіночих і дитячих хворіб. —

Продається в оригінальних скриньках 4 і 13 кг. 1476 1-1

ЗАКІНЧЕННЯ ГОЛОСУВАННЯ.

У годині 7-й (19-й) вечором предсідник наказує замкнення виборчого льокалю. Від тоді можуть голосувати лише ті виборці, які у хвилині зарядження замкнення голосування находилися у виборчому льокалі. Комісія усже також перед 7-ю годиною вечором признати голосування за покінчене, якщо всі виборці, вписані до списку, віддали свої голоси (§ 31).

ОБЧИСЛЕННЯ ТА УСТІЙНЕННЯ ВИСЛІДУ ГОЛОСУВАННЯ.

Обчислення відданих голосів переводять ті виборчі комісії, перед якими відбувається голосування. Голоси обчислюється негайно після закінчення голосування (§ 32 уст. 1).

Предсідник комісії відчиняє виборчу урну й опісля числить зложені в ній коперти, не отираючи їх. Одночасно устійнюється на основі записок у списку виборців число голосуючих (§ 32 уст. 2). Якщо число голосуючих ріжнилось від числа коперт, винятих з урни, треба це зазначити в протоколі, подаючи обставини, які могли би вняснити причину цієї незгідності (§ 32 уст. 3).

Коли ця праця покінчена, комісія починає негайно обчислювати картки до голосування, важно віддані на поодинокі листи кандидатів та голосів, важно відданих на поодиноких кандидатів. З тією метою предсідник комісії отирає коперти, виймає з них картки і відчитує голосно наперед число листи, опісля при-

відля. В пояс западало снігу. На двір се пускає людини непривітна негода, а в хаті не дає втриматися пудьга й темрява. Світити не вільно, бо фронт. Ще чуєш нервами й вухом, що за твоєю подвірю, докруг хати, в цілім селі коїться щось незвичайне і цей неспокій шарпає твої моаок; як голодний крук стерво при битті дорозі.

По таємній метушні, по придавлених свистах і сигналах приплила над село лиховісна хвиля тривожного вижидання. Повіяло враз такою мертвечиною, що дух у грудях заперло, цвіркун замовк під припінком, дитина не важила за плакати.

Чуло серце, що щось має отатися. Десять козо десятої з вечора очинилося пекло над селом.

Запищали шрапнелі та шарахкотіли по блишаних дахах; гуком грому страли повітря великі гармати; затархкотіли скоростріли так злобно й ненависно, гей би легіон чортів неколко заготовався. Морозом смерть за шкіру заглядає, серце малює з грудей не вискочить.

Таки тут, у селі, злетіла струмками людська кров, твориться героїські чини, записуються нові сторінки свіжої історії, а вас кількадесят кроків від боротьби засинає густий сніг; почуваетесь беззахисною платинкою снігу серед життєвої заметілі.

Недалеко вас розгорілась пожежа. Кропави ми упирами гойдається вола по білих смереках. Тріскотом бальок по хатах глушить чийсь крик. Вне собака: просьється рятунку. Полуміння закралась до буди, вже лише очі собаки. Заскитав і втихомирився. Людей стократ гірша мука чекає. Вперто сумнів закралась у ваш череп і торочить з мізку торочні підозріння: „Ворог переможе, ось-ось займе село; окує його насильством, воднем, злочинном неволею...“

(Докінчення буде.)

ФЕЛЕТОН „ДІЛА“ З ДНЯ 29. КВІТНЯ 1934.

(З контрест „Діла“ під таслом

„Кожний може стати письменником“).

ВОЄННІ ФІЛЬМИ.

ЖІНОЧА ПЕРЕМОГА.

(Воєнний спомин).

Над Верешцею тягнувся боєвий фронт. Кожного походуни стріляли гармати з Мавков на Любін, а зі Стоділок на Завидовичі. Вистрілювали 21 разів на добу, мов би щодень у лад засідник престолу родився, і змовкали.

Кожний день забирав собі якусь данину зі села: стрільно розвалювало хату; спричиняло пожежу, розривало людину або вбивало тварину. Часом постолила доля робила збитки. На селі тріпав старенька бабуса і кітця. Крізь дах вилізла гарматня куля, басуку порвало на кусні, а кітця лишилася жива і цілх ненарушена.

Мешканці фронтової смуги звикли до воєнних гараздів і терпеливо зносили пакісліву дозу. Господар не важилися навіть оком моргнути, бо на його обійсті газдували посторонні як чужі. Боля залилася до жінки, зацінав доньку, даував собі з батька, а ваш сердега одио змивав собі задово, що яканебудь опозиція копію 25 бухів, або ніяк день „форшпану“. У тої гої волі накласти в душу, а назверх плавати при- рипи, ще в селіхатися.

Місцями тягнулися позиційні бої. Звівечі- мінами обіймалися з сірою, полинались пудьгою і цівкою літали над стрілецькими розами.

Перевелось одноманітне життя, коли з тарахотіли літак і зацінав допотопі допотопі, мов хлопці ериалом з Визбу- стини. У відповіль туркотіли зі злотги та си-

Товари
благатні

вовни, шовки, полотно, постіль

Ф. Ожеховський

Найбільший вибір. — Найнижчі ціни.
Львів, Ринок ч. 29.
7153 56-180 Телефон 25-53.

звиза кандидатів, написаних на картці. Перед відчитанням змісту картки до голосування предсідник стверджує її важність. Про неважність ріше виборча комісія. Коли предсідник відчитує, двох членів комісії списують кожний окрема листи обчислення, до яких вписують окремо число важних карток до голосування, відданих важно на поодинокі листи кандидатів, а окремо голоси, важно віддані на пооди-

ноків кандидатів. Підсумки обох членів комісії повинні зі собою згоджуватися. Коли обчислення скінчене і підписане всіми присутніми членами комісії, треба долучити їх до протоколу. На основі лист обчислення виборча комісія устійнює: а) скільки важних карток до голосування одержала кожна листа кандидатів і б) скільки кожний з кандидатів дістав важних голосів (§ 32 уст. 4).

Запити посла Рис Дейвіса в англійським парламенті в українських справах.

Дня 18. ц. м. поставив посол Рис Дейвіс запит до міністра закордонних справ, чи міністрові відомо, що польський уряд у відношенні до українців постійно нагріває мову ворожбати. Посол Дейвіс запитав також, чи за останніх шість місяців наспіли які петиції до Союзу Народів від українців йому було цікаво знати, чи британський уряд, згідно з постановами договору про мови, підписаного Великою Британією спільно з іншими державами та з Польщею у Версаї дня 28. червня 1919. року, які то постанови увійшли в життя дня 10. січня 1920 р. та на підставі додаткових постанов, які після прийняття Рада Союзу Народів, задумує поробити які кроки в тому напрямі?

На запит посла Дейвіса відповів сер Джан Саймон, що в останніх шістьох місяцях не бу-

ло нових петицій до Союзу Народів від української меншости в Польщі, але в Союзі розглядають все ще одну українську петицію, яка була подана до відома членів Союзу Народів ще у вересні минулого року.

Посол Дейвіс поставив ще один запит до міністра справ закордонних, а саме в справі реформи конституції в Польщі. Він запитав, чи британський уряд поінформований про те, що через зміну конституції, яку саме тепер переводять у Польщі, українці будуть позбавлені їхніх конституційних прав і на підставі нового закону не будуть допущені до сенату. Чи введення такого закону не суперечить тим умовам, на підставі яких Рада Амбасадорів дня 15. березня 1923. прийняла свої рішення в справі Східної Галичини, зобов'язуючи Польщу надати тій території автономію? Що задумує зробити в цій справі уряд Його Королівської Милости?

Сер Джан Саймон відповів, що він поінформований про те, що в Польщі ведеться дискусія над зміною конституції, але справа ще не вирішена, тому й годі відповісти на другу частину запиту. (Укбюро Лондон.)

НАКРАЩІ ВОВНЯНІ МАТЕРІАЛИ

на шкільні мундурки, костюми, мужеські убрання — та всілякі шовки

з МАГАЗИНУ НОВИН „ТЕКСТИЛЬ“ — Ст. Залеска
вул. Галицька ч. 18.

Фракція виселить чужинців-комуністів.

ПАРИЖ, 27. 4. ПАТ. Міністр внутрішніх справ заявив, що наказав заарештувати наладнати участь у першо-травневих маніфестаціях.

оборону з приводу 1. травневих обходів. Міністр порішив виселити всіх тих чужинців, які візьмуть участь у першо-травневих маніфестаціях.

Великодній настрій в Нью-Йорку.

НЬЮ-ЙорК, 2. квітня. (Вл. кор.) — Цього-річний американський Великдень, святкований звичайно з великою виставністю в Нью-Йорку при Пятій евні, не дописав числом попереднім святам. Погода була прегарна, після богослужень в єпископальній англійській церкві і в католицькій катедрі св. Патрика висипалося множество людей на вулицю, щоб попарувати, але помітна була відсутність більшого числа багатих людей, які попередніми роками вели перед у парадах. Зате велике число було між глядачами. Це явище приписують фінансовій скруті, бо вже й багатші не мають до-сти гроша на нові виставні убрання.

В українських церквах в околиці Нью-Йорку помітне було велике число молоді з нагоди

квітної неділі. В українській католицькій церкві св. Юрія явилось найбільше число молоді на другій (тихій) Службі Божій в год. 9-й рано а старші прийшли громадно на співану Службу в год. 10.30. Після вечірні відбувалася вистава Христових страстей у церковній галі, введена на фільмі Василем Авраменком на повне задоволення публіки. Після вистави заговорив п. Авраменко до присутніх ще ширим словом і зворушив їх до сліз. Промовляли також і присутні душпастирі, оо. Понятишин і Тарнавський, а гром. Гиса висловив подяку Авраменкові за піднесення святочного настрою і додання до релігійних картин ще деяких картин з народнього життя та побажав йому гарних успіхів на новій ділянці праці.

Перед політичними несподіванками в Швейцарії.

Крутіж політичних напрямків зовоєної Європи захопив і таку мирну країну, якою є Швейцарія. Минулорічна революція в Женеві, хоча і під впливом соціалістично-комуністичним прапором, освітлювала на мить дуртучі політичні напрями в цій країні згідного та зразкового співжиття трьох націй: французької, німецької та італійської. Крайні і демагогічні гасла соціалістично-комуністичної спілки, які довели до проливу крові над Леманським озером, виявили наглядно не лише вертучу роботу прихвостнів і агентів Москви, але протвердили негайно громадянство Швейцарії та викликали в суспільності протилежні течії. Минув рік і громадянство Швейцарії загальним голосуванням 11. березня ц. р. прийняло закон про охорону публічного ладу. Але ва тому ще не кінець. У Швейцарії ведеться тепер жива акція за зміною основного закону держави — конституції, теж шляхом загального голосування. Його легко перевести, бо 50.000 підписів вповні вистарчає, щоб союзний уряд передав до вирішення важливіші справи цілому громадянству. Тією акцією кермують т. зв. фронтисти, які домагаються зміни конституції

згідно з вимогами часу, зворучуюсь на зразках італійського корпоратизму і на реформах німецьких гітлерівців. Фронтисти обіцяють виконати „корупцію“, яка авила своє кубло в сприятливих умовах господарського лібералізму. І хто зна, чи акція фронтистів не увінчається повним успіхом, бо настрій громадянства їм прихильний. До того уряд засадничо не противиться зміні конституції. Остання основна ревізія конституції відбулася ще 1874. року, себто круглих 60 років тому. Зате у міжчасі доскакували деякі нові постанови до конституції. І визначні правники вже від давна вважали основну зміну конституції неминучою. Словом — виміряне підложжя для рухливої і галасливої акції фронтистів.

Уряд і законодавчі установи побоюються, щоб громадянство не захопилося надто радикальними гаслами фронтистів і тому проурядова преса з поважним демократичним щоденником „Н. Ціріхер Цтг.“ на чолі, дуже обережно підходить до зміни конституції та остерігає своє громадянство, щоб не захоплювалося „фашистською демагогією“. Бо демагогія міцна в нищенні, але нездібна до творчої праці.

Помірковані кола сподіються побідити тоді, коли об'єднаються з соціал-демократами і випередять „союз нагай“ себто фронтистів з радикальними соціалістами. Тому домагаються від

Подяка.

Високоповажаному Пану
Д-рові Францові Мерерові
операторові - урольгові
у Львові вул. Трибунальської ч. 1.

складаю прилюдну ширю подяку за видалення зло-влатне переведення трьох важких операцій та дуже совісну опіку після операції. Рівночасно ширю дяку Лікарям Санаторії Червоного Хреста у Львові, в. п. II дир. д-рові А. Якілському й д-рові Ч. Белецькому та сестрі Стефанії, які дуже додали опіку в час мого побуту в зазначеній Санаторії.

Лисятичі, 26-го квітня 1934 р.

о. Андрій Пеленський
парох Лисятич.

соціал-демократів, щоб викреслили зі своєї програми гасло „диктатура пролетаріату“ та голосували за бюджетом крайової охорони. І якщо соціалісти погодяться на таку операцію своєї програми, вскочуть ще до центрального уряду.

І цікаво, що професійні робітничі союзи на-тискають на своїх провідників соціал-демокра-тів, щоб привади без застережень оферту поміркованих демократів. А два національні партійні з'їзди, що відбулись 25. і 26. березня ц. р. поставили рубом таке засадниче питання до своєї соціал-демократичної верхівки. Провідники партії закінчили тактику безплідного радикалізму, стануть на демократичній і патріотичній основі, об'єднавшись з поміркованими колами демократичного уряду та уможливають таким чином участь соціалістів у кермі державою, беручи за себе відповідальність за долю держави. Коли партійні провідники далі будуть триматися своєї програми, уможливають лише аріст фашистської небезпеки. Така річка постанови національних з'їздів доведе мабуть до розбиття соціал-демократичної партії і перегруповання партії у законодавчих установах. А тимчасом фронтисти сміливо і плянуно поширюють свої гасла за зміною конституції та готуються до захоплення влади в Швейцарії.

Вияснення Японії.

ЛОНДОН, 27. 4. ПАТ. Бритійський амбасадор у Токіо переслав мін. Саймонові звіт з конференції з японським міністром закордонних справ на тему політики в Китаю. Англійські кола міністерства закордонних справ студіюють запопадливо цей звіт.

БЕРЛІН, 27. 4. ПАТ. Японський амбасадор у Берліні подав кореспондентові „Райнш-Вестфаліше Цайтунг“ деякі вияснення. Японіямагає до основного порозуміння з Китаєм. Інтерес Японії вимагає мирної політики супроти Росії. Ця політика не хоче довести до конфлікту з Росією. Зброєння Росії на Далекому Сході не є небезпечні, коли більшовики зречуться своїх ходів, які ускладнили би положення Японії виступила з Ліги тому, що не було зрозуміння своєрідних умов на Далекому Сході. Однак Японія не поставиться ворожо до Ліги та вповні оцінює її вагу для політики міжнародних справ.

По широкому світі.

— У Гмундені вибили націонал-соціалісти сотні вікон у домах бурмістра, старости і директора фабрики цементу з приводу реалізації арештувань між ними.

— У Бадені припинили на необмежений час появу католицького щоденника „Екклесія“.

— У Франції утворили чотири спеціальні комісії до боротьби з дорожньою засобами поживи. Провідниками комісій вибрали міністри Келя, Еріота, Тардіє і Саро.

— У Празі помер архієпископ о. д. р. Кордач.

— У Штетині судять ватагу 60 папів, які за 6 років підпалили 350 будинків на шкоду 1 мільйоні марок.

— В Острогмі (Естергом) на Мадярщині відчули мешканці землетрус. У 5-гатових домах зарисувались стіни і попадали ксминні.

Сотні тисяч курців

домагаються нині своїх

Паперців і туток

„Калина“

незрівняних в якості
виробу кооп. фабрики

„БУДУЧНІСТЬ“ у ТЕРНОПОЛІ

Дешевий тиждень по 75 сотиків, маркиє-ти, мушліни, крепони, спонжні і т. д. БАЗАР БЛАВАТНИЙ

А. ГАНДЕЛЬМАН, Львів, Ботмія 11. 24-365

10-ліття найріднішої школи.

Кілька слів про вагу дитячих садків.

II.

З приводу 10-ліття існування й розвитку дит. садків, приходиться перевести теж аналіз громадського життя до тієї переважної установи. Так часто а нагоди різних зборів, зібрань, з'їздів, чи то у пресі стрічаємось із словами найкращого призначення для дошкільного виховання. Їх озвучують стверджують, що виховання молодого покоління мусить зачинатись вже в передшкільному віці. Бо від цей (3—7 літ) найкраще підготувати до вищого навчання в молоді душі громадянських прикмет. Стверджують, що під національним оглядом є просто konieczністю впоювати в молоденку диточі серця велику, святу людину до всього, що рідне, що своє! Ми це все розуміємо прекрасно!

Та, на жаль, на ділі воно щось зовсім не те виглядає. Золоті слова, голошені на зборах про майбутнє нації, про кращу долю народу, його сили й будучність, прегарні фрази про виховання найкращої літери є порожнім звуком, бо в дійсності дуже мала частина українського громадянства цікавиться якою цією справою, а загалом не присвячує їй у практиці належної уваги. Так часто трапляється, що молода, ідейна людина, коликава до ведення садка, сповняє звітливо свої обов'язки, виховує, навчає малих, виправляє їх помилками, виголошує відчити в читальні, улаштує вистави не лиш диточі, але й грає в аматорському гуртку, — а за всю цю працю дитини, крім мінімальної винагороди — самі прикмети, критику й болючі дотинки. Крім 2—3 прохання, членів „Союзу Українок“ або „Рідної Школи“, значить: кількох одиниць, які в даному випадку займаються садком, загалом нашого громадянства ставиться до садка переважно зовсім байдуже, або навіть вороже.

З будь-якої дрібної причини, звичайно чисто особистого характеру, або й зовсім без ніякої причини — дуже часто лоборюють такі наші люди свої почуття цієї найближчої серцем нашої шілки, негуючи все та часто огавлять роботу прихильних ідей садка одними великими перепонами. А тут у першу чергу треба підтримати морально ініціаторів, які беруться до ведення садка, опісля причинити до його вивінування та утримання, забезпечити його матеріальну сторону, а щойно відтак ставити свої вимоги. Бо ми не будемо активної, сердечної підтримки з боку родичів, але й усього українського населення, то важко кільком одиницям подбати про виконання завдань садка.

Щоб на самому початку уникнути всяких матеріальних непорозумінь, які могли б повстати з причини, мовляв, „компетеції“ чи некомпетеції установи, яка займатиметься в даному випадку веденням садка, найкраще було

би окликати все перед отворенням садка не лиш родичів дітей, а й загал українського громадянства та спільно про всякі плани, завдання і обов'язання поговорити.

Виховання нашого наймолодшого покоління не можна полишати кільком одиницям, а вся суспільність повинна й мусить бути ширшою справою зацікавлена. Перш усього подбати, щоб українські діти перейшли цей перший етап національного виховання у здоровій, симпатичній атмосфері. Не ставити завеликих вимог до учительки садка поза шкільною, бо коли вона совісно

„Я і ти“. „Лиш раз у житті“, „кожний з нас приніс вам серце“ — це пісеньки, що їх співали кожний хто прийде на виставу нової музичної комедії — Меріам Лукиничко й Й. Балтаровича

„Підружжя в двох мешканнях“. Прем'єра в перших днях травня 1469 2-3 в салі „Театру Ріжнородностей“.

Посвячення греко-католицької парохії в Празі.

У минулу неділю 22. квітня п. р. передпруднем у церкві св. Кліментія відбулось торжественне богослуження. Співав гарно церковний хор. Після богослуження відбулась ієрархія і посвячення нової греко-католицької парохії в

я точно сповняє свої обов'язки по 8—10 годин денно в садку, то поза тим заслуговує впоми на відпочинок. Виховання і навчання іноді й 70 чи 80 дітей — це річ нелегка і для такої праці треба арозуміння! Великою, хто зна, чи не найбільшою перешкодою в улаштуванні й веденні садків є безумовно все матеріальна сторінка. Тому не але було мати на увазі нашу скромну, але правдиву народну приказку: „Громада по вятці, бідному сорочка“. Як будучність народу ве є справою одиниць, а громадянства цілого, так кожний мусить доложити свою хочби й найменшу цеголку до будови нового храму.

Неоніла Селезінкова.

Знову серед ледів.

Більшовицький арктичний корабель „Сталінград“, що вибрався був рятувати розбитків „Челюскіна“, оточили льодові годі. Таж доля стрінула кораблі „Савет“ і „Смоленськ“. Вони не можуть рушитися з місця. Спроби розсідати льодові криги не вдалися. Так, як колись „Челюскін“, ті кораблі під напором вихру посуваються, оточені льодами, на північ. Їм на поміч плыве криголім „Красін“. Він пайдеться на місці оточених льодами кораблів окол 10. травня.

Шпиталь суспільної „обезпечальні“ у Львові.

З пресової конференції у шпиталі при вул. Курковій.

В четвер 26. квітня ц. р. влаштувала управа суспільної обезпечальні у Львові конференцію для представників преси в своєму шпиталі при вул. Курковій ч. 31.

В конференції взяли участь від управи „обезпечальні“ дир. д-р І. Шумський, начальник лікар „обезпечальні“ д-р Мізюра, директор шпиталю при вул. Курковій д-р Добжанський і примарі поодиноких відділів у шпиталі, а саме: д-р Тишка (відділ чахотки), д-р Чижовська (внутр. недуги), д-р Груца (хірургія), д-р Зайдлер (положителі) і примар окулістичного та лярингологічного відділів.

Конференцію відкрив д-р І. Шумський короткою промовою, в якій зазначив між іншим, що велика будова при вул. Курковій була первісно призначена на санаторію для недужих на чахотку. Однак практика показала, що для чахоточних ні Львів, ні місце, в якому будинок побудований не вповні підходять. Тому санаторію переміщено на загальний шпиталь суспільної „обезпечальні“, передтим Каси Хо-

рих. У шпиталі є всі відділи, в тім і для чахоточних. Після промови дир. Шумського пішли всі учасники оглядати шпиталь і його урядження. Шпиталь поставлений на дуже високий рівень і вивінуваний теж достаточо в усі необхідні засоби для лікування. Після оглядин цілого шпиталю і всіх його операційних салі інформували лікарі учасників конференції про працю в шпиталі та про рух недужих. З обширного реферату директора шпиталю д-ра Добжанського ми довідалися, що в шпиталі працює 21 платних лікарів і 48 адютованих та практикуючих лікарів. Шпиталь нараховує тепер 360 ліжок для недужих. Користають з нього обезпечені в суспільній „обезпечальні“ і дістають у ньому утримання та лікування безплатно.

У 1933 р. було в шпиталі лише 340 ліжок, а пересічне денне їх обложення виносило 315 недужих денно. За цілий 1933 рік скількість лікованих у шпиталі дійшла до числа 7.336. На відділі внутр. недуг було 1.777, на хірургічному

ФЕЛЕТОН „ДІЛА“ З ДНЯ 29. КВІТНЯ 1934.

М. ГАЛУЩИНСЬКИЙ.

40

3 Українськими Січовими Стрільцями.

СПОМИНИ З РР. 1914—1915.

З рапортів сотні Семенюка.

Там, куди йшов Семенюк, стала лютувати чума. Прикро було за людей. Та в короткім часі поширилася вона на цілі Карпати й угорські Підкарпаття. Битви на Ужоськім ласі були зовсім горячі, відносини між групою і стрільцями не такі, як у Шарберга. Цей останній використовав вправді сили наших добровольців до останка, але поводився гарніше, як Трекслер.

Нащо доходили до нас страшні вісти про великі втрати, про те, як москалі мстяться на добровольцях. Були такі, що на свої очі побито бачили, як москалі добивали ранних і мучили живих. Між іншим розповідали про те, як ученики моєї гімназії Короля зловили у свої руки „живцем“ мучили, а його страшний крик, його закликання на родичів доходили аж до нашої школи. Згадували щось, що австрійський уряд зробив заходи через американську амбасаду, щоб Росія признала добровольців за комбатантами, але заки це здійсниться, заки дізнається про це військо, впаде багато невинних людей. На щастя, опісля показалося, що всі ті вісти були неправдиві, а мій Король, як казали, живе здоров у російській полоні.

Оскільки мені відомо, сотні Семенюк поза тим 2000 кобанами не дістав нічого.

А про точне виконання приказу в тім часі не могло бути навіть мови, бо відділи змінювалися безупинно і якогось правильного діловодства не було зовсім.

Для характеристики подаю тут майже дослівний рапорт сотні Семенюка до команданта групи. Рапорт датований Revhely 9. жовтня 1914 р.

„На підставі приказу з 8. жовтня 1914 кмнда Сотні УСС подає отсе:

Від 20/9 до 1/10 1914 діставав кожний добровольць 3к. 60 с. на декаду, лише сотник і рах. підфіцер по 9 к. без ніяких додатків. Але й тих поборів не дістає сотня точно, бо ось напр. по нинішній день поборів, які нам від 1/10 ц. р. належать, не виплатили, а на нашу просьбу сказали нам, що грошей нема.

Сотня є без льорнет і бусоль

Кожному воякові належить по 400 г. мяса, а ми від початку (18/10) діставали лише по 300 г., а дуже часто третину із мяса становили кости (прим. голова з зубами). Замість 20 г. товщу діставали ми лише по 10 г. на голув денно.

Належить до кавових консерв 25 г. цукру, а ми діставали 25 г. до звичайної кави, в якій було більше фусів, ніж кави.

Ярини належить 140 г., ми діставали найвище 100 г. А хліба дістаємо від початку лише 2½ порції на 5 день. Щодо тютюну, то дістали ми всього 880 малих пачок до файки.

Від самого початку не дістали ми горшки, ані належності за неї. Всього тричі дістали до чаю по 1 л. овму на цілу сотню. Не дістали

ми ні разу вина, ані фелютум; таксамо не дістаємо грошей ані на солону, ані на опал.

За 11 днів мали ми лиш одну двокінну підводу. Тому, що один раз дістали 25 кг. віса, мусили ми і ту одну підводу відпустити додому.

Щоб охоронити себе проти холери, повідомляю, що ми не маємо на те ані засобів, ані гроша на справлення тих засобів.

Кухня складається з одного кітла об'єму 100 л. без покрива і в тім кітлі мусимо усе варити.

До крісів не маємо приладів до чищення, а також не маємо ані вазеліни, ані нафти. Семенюк сотник вр.”

Той сам сотник в іншій дописі до кадри із шпиталю в Najsegehaza з 15. 11. 1914 повідомляє: „Отсим повідомляю, що сотня від 20. 9.—10. 11. 1914 дістала плату в той спосіб від 20. 9.—30. 9. всі як рядовики по 3.60 к. від угорського ополчення, крім сотника і Янова, що дістали по 9 к. Від 1. 10.—10. 10. не дістав платні ніхто, бо управа угорського ополчення оправдувалася, що не має грошей. Від 11. 10.—20. 10. від 66. п. п. на основі виказу і ранг. Від 21. 10.—10. 11. ніхто не дістав плати, бо не було відки виплатити. Семенюк сотник вр.”

На рахунку, предложенім сотником, доповнив полк. Трекслер власноручно: „Diese zurückzahlen — nur von den Schützen — Rechnungen für zahlen — nur von den Schützen-Rechnungen für Getränke etc. — vorlegen zu lassen. Revhely 9/10 1914. Trexler Obst. mp.”

(Продовження буде.)

1.582. В тому році на гінекологічно-положничому відділі було 2.259 пацієнток, з того 994 родило, з чого було 855 правильних породів і 139 операційних. Крім того перевели на тому відділі 618 гінекологічних операцій і скробонок. На 994 новонароджених було 934 доношених і здорових, 22 живих недоношених, 35 неживих доношених і 14 неживих і недоношених. На 1005 уроджених дітей померло 22, що дає 2 пром.

На ізольованому відділі грудних недуг загальне число недужих, що лежали, було 607, а таких, до яких примінювано операційні лікарські заходи було 1972, в тому було 1.937 грудних заходів. На отоларингологічному відділі було 574 недужих, що лежали і 681 амбулаторійних. Операційних заходів спеціалістичних було за рік 495. В окулістичному відділі було 301 недужих, які лежали і 497 амбулаторійних. Операційних спеціалістичних заходів було 154.

На загальне число 7.085 недужих було 182 випадки смерті, що дає 2 і пів пром. загально-го числа недужих.

У рентгенологічному відділі виконано у 5.755 недужих 11.541 заходів, себто знімок, пересвітлювань і насвітлювань. У шпиталі є власний радіолаваційний апарат, яким надають між іншим виклади для поліцейських про гігієну пологів і про доживлювання дітей. Двічі в місяць відбуваються у шпиталі науково-лікарські засідання. В шпиталі відбуваються також виклади для студентів медицини з одної ділянки хірургії.

По рефераті дир. Добжанського давали ще окремо інформації про поодинокі відділи шпиталю їхні приміри.

Конференція була довга і перепантувала учасників надміром фахового матеріалу.

Страшні буревії.

КОШИЦІ. 27. 4. ПАТ. Буревій знищив нині село Бабин біля Орани. Зі 178 хат залишилось лише 20. Одночасно в сусіднім селі порстала пожежа, яка спопелила 41 хат.

Бійки в Бомбаю.

ЛЬОНДОН. 27. 4. ПАТ. Страйкувачі ткачі у Бомбаю напали на робітників, які пішли до праці. Надіхала поліція, яку страйкувачі ткачі обкидали камінням та поранили п'ятьох поліцейських. Поліція вжила зброї і розігнала страйкувачів та арештувала п'ятьох робітників.

Нова австрійська конституція.

На 30. квітня ц. р. скличуть національну і союзну ради, які затвердять декрети австрійського уряду, видані в останніх місяцях. Одночасно 1. травня ц. р. уряд проголосить нову конституцію.

НОВИНКИ

— Ямна коло Ярмча. Пансіон „Веселка“ отворений від 1. травня. Кімнати гарні, сонячні, добре улажені, з балконами. Харч першорядний, спільна їдальня, товариство добірне, ціни конкурентні. Близькі інформації подасть Ів. Лискевичева, Станіславів, вул. Голуховського ч. 67/Д. 6—6

— Робітня футер Юліана Глушевського. Львів, пл. Капітульна 3, 1. пов. Тел. 54-46. Приймає футра до переоху на літо. 17-2

— „Distinction“ — косметичний кабінет вул. Коперника 42 а II. пов., тел. 72-18 виконує всякі косметичні заходи фахово-дипломованими силами. Веде курс трьохмісячної науки косметики, що дають право виконувати практику самостійно. Вписи тривають. 1394 9-10

— Магазин постелі Р. Джала, Львів, Хоружина 5, поручає: ковдри, матраци по найдешевших цінах. Переробляє ковдри по 5 золотих, матраци по 7 зол. 524 62-100

— Письменникам і журналістам пригадують, що в суботу 28. квітня відбудуться загальні збори Т-ва Письменників і Журналістів ім. І. Франка. Початок у 6. год. у салі Т-ва „Українська Бесіда“.

— „Сучасне Шевченкознавство“ буде предметом викладу директора Нац. Музею на виставі 120-ліття народни Шевченка (вул. Мохнацького 42) в неділю 29. квітня в год. 12. Вступ 50 сот. і для молоді 20 сот.

— Правдолюб-Омелян Косак писав у своїй брошурі з 1863 р. про дві обрядові секти серед святоюрських крилошан у Львові, а не образів, як помилково надруковано в останньому числі „Діла“.

— Податкові полекші. М-ство скарбу вияснило обіжником до скарбових палат, що пільгові оплати оборотного податку одержують ті ремісники, які викупили осмісничу картку.

Панічний страх ком. Літвінова.

Нота С.С.С.Р. до Німеччини.

МОСКВА. 27. 4. ПАТ. Більшовицька преса помістила комунікат ТАСС-а про вому уряду СРСР до Німеччини в справі закріплення заг. мира, головю у сх. частині Європи, а також для поліпшення взаємин між СРСР і Німеччиною та а пропозицію підписати протокол, яким СРСР і Німеччина узгоджують свою закордонну політику зобов'язанням вдержання незалежності балтійських держав.

До протоколу могли би приступити теж інші держави.

В дні 14. квітня ц. р. німецький амбасадор у Москві Надольн повідомив ком. Літвінова, що німецький уряд відкидає більшовицькі пропозиції. Ком. Літвінов повідомив 21. квітня ц. р. амбасадора Надольного, що відмовна відповідь

німецького уряду викликала широкі жалби. Позиція уряду СРСР зматала до погіршення миру в східній Європі, може спричинити і спричинить початок нової світової війни і тому більшовицький уряд мусів звернути увагу на вдержання миру саме в тій частині Європи. Вістрія пакту, яким СРСР і Німеччина гарантувалиб незалежність прибалтійських держав спрямоване саме проти тих держав, які задумують порушити цей мир. Більшовицький засіб, щоб розсіяти лідоарнія, що балтійським державам грозить шенебуль від СРСР. Вкінці заявляє, що уряд СРСР готов розглянути конкретні пропозиції, які причитаються до закріплення взаємного довіря між державами.

Довкола афери Ставіського.

ДОМАГАЮТЬСЯ УСУНЕННЯ КОМІСАРЯ.

ПАРИЖ. 27. 4. ПАТ. Слідчий суддя випустив на волю тимчасово теж Жо-Жаха Після звільнення з в'язниці здогадних убийників Пренса, французька преса пише, що місія ком. Боні не повелась. І тому „Ля Ліберте“ домагається, щоб ком. Боні перенесли на емеритуру.

ПАРИЖ. 27. 4. ПАТ. Міністр справедливості склав звіт на раді міністрів з вислідів слідства проти Ставіського і заявив, що тепер працює над реорганізацією державної ради.

Ширіть наш часопис!

— Ревізії й арештування. В неділю 15. IV. ц. р. перевела політична поліція з Бережан тригодинну (від 7. рано до 10. передпол.) ревізію у Михайла Бідули, столяря в Бережанах, шукаючи за кореспонденцією, зокрема за якимись підозрілими листами з „заграниці“. Не найшовши нічого, списали протокол і відійшли. — Підчас Великодних Свят хтось розкинув у селі Потуторах, бережанського повіту, летючки ОУН і завісив на церкві тогож села жовто-синій крптор. Внаслідок цього місцева поліція перевела численні ревізії серед місцевих студентів і свідомих селян та арештувала: Лапуньку, студ. прав. і Лонжевича, уч. IV. кл. гімна. По переслуханні на posterунку поліції їх випустили на волю. Та вже 19. IV. ц. р. їх арештували поновно і відвезли до арешту в Бережанах. — Такі самі летючки розкидано також у с. Рибниках. Поліція перевела у зв'язку з цим ревізію й переслухання, однак нікого не арештувала. — Під замітом приналежності до ОУН арештували перед Великодними Святами Омеляна Семчишина, студ. прав. з Конох, бережанського повіту й відставили до слідчого арешту в Бережанах, де доі перебуває.

— На нагробник для гуцула-лещетаря. Підчас лещетарських змагань, які відбулися 19. I. 1934 в Коломиї, помер трагічно один з найвизначніших, найбільш свідомих і діяльних юнаків Гуцульщини — Андрія Кіфяк. Його смерть покрила сумом цілу Верховину, де покійний знавний був як народний працівник на господарсько-освітнім і спортивім полі. Він один з перших зрозумів вагу спорту для селянських мас, особливо спорту лещетарського, який має в горах велике практичне пристосування. Ставши головою філії Карп. Лещ. Клубу в Космачі, довів цю філію до розцвіту і згуртував у ній багато молодих тупулів, ентузіастів лещетарського спорту. За його засади рішили лещетарі виставити на його могилі гідний пам'ятник, що довгі часи зберігав би пам'ять одного з перших піонерів спорту по наших селах. Філія КЛК у Ворохті збрала на цю ціль 18 зол., до того прилучилися датки членів львівського матірнього товариства і є надія, що незабаром на могилі молодого гуцула-лещетаря стане нагробник. Карпатський Лещетарський Клуб звертається отсею дорогою в першу чергу до всіх українських лещетарів, до всіх українських спортсменів, а вкінці до цілого українського загалу: Присилайте навіть найменші склади на нагробник молодого юнака, що згинув як воля на становищі Жертви слаги на адресу: Центр-Банк, Львів, ч. конта 11.000.

— Подорожні дієти урядових службовців. Оголошено розпорядок ради міністрів про службові дієти для цивільних і військових службовців. Дієти державних службовців, що знаходяться в службовій подорожі, устійнено на 6—80 зол. денно. Найвищі дієтиють маршал і предсідник ради міністрів, 60 зол. генерали і т. д. Для гімна. директорів призначено 15 зол., вчителів середніх шкіл 12, управителів вселюдних шкіл 12, вчителів 10, для возних 6 зол. денно.

— Свято Гуцульщини. В салі залізничної дирекції в Станіславові відбулося під проводом віцеоводи Червінського засідання організаційного комітету для устійнення програми „Свята Гуцульщини“, що відбудється в днях 7. і 8. липня ц. р. у Ворохті і Жабо. Свято, яке влаштовують тільки поляки, буде сполучене з виставою і проляжю гуцульських виробів.

— Польська „Маперж Школьна“, культурно-освітня організація, що ділає головю в середніх і східних воевідствах, мала з початком ц. р. 240 кол, які ведуть 439 читальні і світлиці, 51 вселюдних, 13 середніх і 47 фахових шкіл з 8445 учениками. Крім того т-во удержувало 28 бурс і 41 захоронку з 2.163 дітьми та 797 бібліотек з 434.037 книжками. В дні 3. травня ц. р. збирають поляки в цілій державі фанти на Шкільну Маперж. Все те повинно мати на увазі українське громадянство і тим більш підтримувати матеріально й активно діяльність „Просвіти“ та „Рідної Школи“.

— Дорогові чинитьби в натурі. М-ство внутрішніх справ вияснило громадам, які завантажують дорогі чинитьби в натурі, щоб вони устійнили заздалегідь загальну вартість необхідних чинитьби на громадських дорогах. Громади устійняють вартість чинитьби, виконаної власною працею рук після місцевих цін. Опісля цю штарваркову вартість розділять між платниками безпосередніх (грунтових) податків. Селянин може за згодою громади відробити свій штарварк також доставою потрібних матеріалів.

— Пожежа в крамниці „Маслосоюзу“. В п'ятницю біля 11-ої год. передпол. у крамниці „Маслосоюзу“ при вул. Городицькій ч. 45 вбух примус, на яким службовичка Степанія Гетівна притривала молоко. Від розпалити бешкет загоріло однію і волосся нещасливої службовички, яка вибігла з криком на вулицю. Прохожі і робітники, заняті на правою хідинкою, поспішили на рятунок і вгасили вогонь. Непригоду та опарену нещасну жертву відвезла рятувальна каретка до шпиталю.

— Замість жєбрати — працювати. На останніх присудів варшавських судів вказувано примусово з Варшави до дому примусової праці в Оришеві коло 300 жєбраків. Крім того 150 жєбраків умщено примусово в добродійних заведеннях.

— Львівська хроніка. Поліція арештувала 24 боксерів, Макса Шварца і Теодора Роміра за не дозволену торговлю зброєю. — До бюра Репки вломилася злодій К. Михалишин та І. Кошур. де розбила касу. Один зі сусідів повістив поліцію, яка схопила вломників на горячому змичку. — Петро Городечний, безробітний вознич, кинувся під поїзд на станції Підзамче. Наказ пораненого відвезли до шпиталю. — Городське староство у Львові заборонило німецьку націонал-соціалістичну партію на терен міста. — При вул. Паненській повісиася на водозбірній рурі 74-літній рубач Микола Коваль, що находився в крайній нужді.

— Краєва хроніка. В Хотині пов. Калущі грабив хтось нагробник гр. Лосьової. — В Житоці пов. Калущі згоріла наслідком підпалу стирта пшениці на шкоду землевласника Проста стирта мала 270 кп. — Начальника городського суду в Тлустім обікрали злодій, забравши йому гардеробу вартости 1.500 зол. — Коло Сокільник напало на сільську фіру, що їхала до Львова, кількох опришків і побила їх тяжко, відобрали їм хліб, молоко та цукор.

— Друкарський склад і Гіглерові іманіки. В Есені арештовано друкарського складу „Есенер Цгт.“, який на телеграмі прездента Гігленбурга до канцлера Гіглера виписав зід питання біля слів з побажаннями довгого життя та успіхів. У зв'язку з тим „Есенер Цгт.“ припинено на 8 днів.

Свячене „Союзу Українок“. Заходом „Союзу Українок“ у Старому Самборі відбулося традиційне свячене дня 22. ч. м., яке згуртувало до 200 осіб різного віку і стану. По довершенім благословенні „дарів“ о. Андр. Бендином, парохом, всі присутні при звуках оркестри „Христос Воскресе“ поділилися свяченим бажаючи собі любови і спільноти у праці. Весь час настрій був дуже святочний і поважний. В своїй промові о. Ігumen Пелех з Лаврова, крім теми про значення мук-терпін і воскресення К. Христа, дуже містотно згадував значіння подальшого конгресу жіноцтва: промова та вповні свідомість і члестись „Союзу Українок“ і всіх присутніх. Всеч. о. Юліан Татонир у своїй глибоко обдуманій промові сказав громадянству на чолі Іван Максимчук представили присутнім дуже містотно історію наших змагань та невдач. У перервах звучала цікля воскресна, як і вісні народні. Цей незабутній вечір був урівноважений гасілками, що їх виконала дуже справно п. Стефанія Таустько. По свяченні відбулися вечерні, підчас котрих притримувала власну оркестра під багаторою п. Івана Волчишка. На вулиці гасілки свято відгуківалися.

З друкарні Вид. Спільн. «Ліао». Львів, 1990.